

המהפכניות

מחזה מאת: יוספה אבן שושן ודליה שימקו

בימוי: דליה שימקו

דיאלוגים: יוספה אבן שושן

דמויות:

מרתה פרויד

זיגמונד פרויד

גיני מרקס

קארל מרקס

כסנתיפה

סוקרטס

תמונה ראשונה : ממרום ההיסטוריה

(על הבמה שולחן גדול, סוקרטס יושב באמצע השולחן, מימינו הזוג פרויד, מרקס. כסנתיפה, אשת סוקרטס מסתובבת סביבם, מגישה אוכל, יין, ומחליפה כלי אוכל לאורך כל הסצנה היא שותקת ורק פולטת אנחות זעם ובוז כבושות מפעם לפעם)

סוקרטס :	ועכשיו אני מציע שנרים כוסית לחיי החופש.
כולם :	לחיי החופש...
סוקרטס :	רגע.. בעצם מה הוא חופש? (חושבים)
זיגמונד	אני חושב שהחופש האמיתי נמצא בחלום, רק שם אנחנו חופשיים לתת פורקן לכעסים המודחקים, לדחפים ולמאוויים הכמוסים ביותר שלנו.
מרתה	וגם לדמיונות השווא זיגי
זיגמונד	כן בהחלט מרתה, גם לדמיונות השווא ולחלומות בהקיץ,
מרתה :	שעליהם כבר כתבת בשנת 1905
זיגמונד :	זה נכון. אז נשתה לחיי החופש בחלום!
פרוידים :	לחיי החופש בחלום! לחיים! (שותה)
סוקרטס	רגע, פרופסור פרויד, הרגע טענת שהחופש האמיתי הוא החופש לחלום, נכון?
זיגמונד	החופש בחלום
סוקרטס	ועל מנת לחלום חייב האדם לישון, לא?
זיגמונד	מובן מאליו הר סוקרטס
סוקרטס	אז משתמע מדבריך שהאדם החופשי הוא האדם הישן. (כולם צוחקים)
זיגמונד	זה לא מה שהתכוונתי לומר. .
מרתה	המרק הזה נהדר, מה שמת בו יקירתי, שום?
קארל	אדם הישן אינו רואה, אינו שומע, אינו מריח או חש, ואין ביכולתו לעבד את הנתונים הנקלטים בחושיו. אדם כזה הוא אדם משועבד. ה"פרופסור" הציע שנרים כוסית לחיי החופש שבשעבוד? אני חושב שחופש אמיתי הוא החופש לפעול.
סוקרטס	אתה משוכנע בזה, מר מרקס? החופש האמיתי נמצא בפעולה?
קארל	זה ברור! אדם חופשי פועל כנגד הכוחות שמנסים לקבע את גורלו.
זיגמונד	בעניין הזה אני מסכים בהחלט, האדם החופשי מודע לקרב המתחולל בין התת מודע לרציונל ונלחם בזכרונות העבר..
קארל	פרופסור פרויד, אני לא מדבר על כוחות דמיוניים, אני מדבר על החופש לפעול נגד כוחות השוק.
מרתה :	עלה דפנה! איך לא חשבתי על זה קודם. שמת כאן עלה דפנה... נכון יקירה? (כסנתיפה רוטנת)
פרויד	מדוע אשתך זעופה כל כך הר סוקרטס?

משום שזהו טבעה הנשי, אל תתנו לזה להפריע לכם, קארל ידידי, מה הם בעצם כוחות השוק?	סוקרטס
כוחות השוק, הם אמצעי הייצור שנמצאים בידי בעלי ההון שמנצלים את הפועלים כדי להכפיל את הונם ולשלש אותו.	קארל
גם בעלי ההון אינם חופשיים משום שהם סובלים מאותו קרב אכזרי בין הרציונל לתת מודע.	זיגמונד
לבעלי ההון יש כסף ופנאי להתארח על כורסתו של "הר פרופסור" ולשוחח על הקרב האכזרי בין הרציונל לתת מודע, אבל הפועלים שבויים לנצח במרוץ אחרי הלחם. לכן אני קובע שהחופש האמיתי הוא החופש שבניידות המעמדית. לחיי הניידות המעמדית!	קארל
(קארל מרים הכוס, גיני גם)	
לחיי הניידות המעמדית.	קארל וגיני
(לכסנתיפה מציעה לה את כוסה) תשתי יקירה.	גיני
(חליפת מבטים בין כסנתיפה לסוקרטס שמסמן לאו נחרץ)	
רגע אחד, מה זאת 'ניידות מעמדית'?	סוקרטס
ניידות מעמדית הייתה מבטלת את אידאת העבד ואידאת האדון שאתה כל כך אוהב לשבח.	קארל
ניידות מעמדית הייתה מאפשרת לאשתך היקרה, להצטרף אלינו לשולחן כשווה בין שווים.	גיני
(כסנתיפה עוצרת עיסוקיה, מביטה בסוקרטס שעושה תנועת ביטול)	
(לקארל) אם כך אתה קובע שחופש אמיתי הוא להיות מה שאינך?	סוקרטס
חופש אמיתי פירושו להיות מה שאתה רוצה להיות ולעשות מה שאתה רוצה לעשות, מתוך בחירה.	קארל
אז החופש האמיתי הוא החופש לבחור?	סוקרטס
בהחלט.	קארל
סוף סוף אנחנו מסכימים הר מארקס! כל אדם חופשי לבחור להיות קורבן של הטראומות שלו או להשתחרר מהן. לחיי החופש לבחור!	זיגמונד
(זיגמונד וקארל מרתה גיני מרימים כוסית)	
עוד שאלה קטנה, האם אדם אמור לדעת בין מה למה הוא בוחר?	סוקרטס
זה מובן מאליו הר סוקרטס.	זיגמונד
וכל אדם יודע מי הוא ומה הוא?	סוקרטס
בתנאי שהוא מודע לדחפים והיצרים המניעים אותו.	זיגמונד
ואדם שנולד כעבד, חי כעבד וימות כעבד. יודע מה זה להיות אדון?	סוקרטס
(מתלהט) ודאי שאינו יודע, משום שמעולם לא היה לו את החופש לנייד עצמו ממעמד העבדים למעמד האדונים.	קארל
ואם נתעלם לרגע מן הסיבות לכך,, נוכל להסכים שאדם שמהותו היא עבד, לא יודע מה היא מהות האדון?	סוקרטס

- קארל איך אתה מעז לקבוע שיש אדם שמהותו היא עבד?! בואי גיני, אנחנו מבזבזים את הזמן. בגלל אנשים כמוהו, הפועלים חושבים שהניצול הוא גזרת גורל, אבל אני רוצה לנתץ את כל זה. להרוס את העולם הישן ולבנות על חורבותיו עולם חדש, חופשי ושוויוני!
- פרויד הר מארקס, היה מעניין אותי לבדוק מהו הדחף שמוביל אותך להזיות על הרס וחורבן למען "עולם אוטופי", אשמח מאוד לארח אותך אצלי על הספה, ללא תשלום כמובן.
- קארל (נוחר בבוז)
(כסנתיפה מגישה קינוח, איש לא אוכל, חוץ ממרתה שמתענגת)
- סוקרטס: קארל ידידי, אתה רוצה לנתץ את יסודות החברה. ברור לך שהניתוח הזה יגרום לעוול?
מארקס אי אפשר לתקן עוול מבלי לגרום עוול.
סוקרטס ואם אומר לך שעשיית עוול היא דבר רע שמבייש את עושהו?
מארקס אז אומר לך שמי שנפגע זכותו לפגוע בחזרה.
סוקרטס ואם אומר לך שאסור לנו להתגונן על ידי פגיעה במי שפגע בנו?
מארקס אז אני אומר לך שאתה צדקן כפי שהוא בורגן. ושניכם מטומ-
סוקרטס הרגע ידידי, האדם החופשי אינו משועבד לכעסיו.
מארקס ואם הכעס משתולל בתוכו כמו סוס פרא?
סוקרטס אז על הפרש להתאמץ לשים לו רסן. קח דוגמא ממני: אני רכשתי את היכולת לרסן את עצמי בזכות התמודדות יום יומית עם מזגה הרע של אשתי, מתוך ידיעה ברורה שאם אצליח להתמודד עם אישה רשעה וזעופה כמו כסנתיפה, אוכל להתמודד עם כל אדם בעולם, ולכן...
- (כאן כסנתיפה שלא יכולה לסבול יותר משחררת צעקה ומושכת את המפה מהשולחן וכל הכלים והמאכלים עפים לכל עבר)
- פרויד מעניין
- (קטע תנועתי, בו הדמויות מסדרות את הבמה מחדש בשלושה מוקדים שונים: חדר השינה של מרתה וזיגמונד, רחוב ליד ביתם של קארל וגיני, ותא המאסר של סוקרטס. גיני עומדת בתוך המהומה חפצי הבית שלה ושל קארל מפוזרים ברחוב, מזוודות, מהוהות, קערות תיבות ספרים קשורים בחוט).
- תמונה שניה: ג'ני וקארל לונדון 1864**
- (קארל מגיע בריצה מנופף בערמת דפים כתובים בכתב יד, הוא לובש מעיל דק לעונה וכובע מרופט, אך נראה מאושר, גיני רצה לקראתו)
- גיני קארל!!!! קארל !!) מחבקת אותו...)
- קארל גיני גיני, היה לי יום נהדר היום בספריה של המוזאון, המוזה באה לבקר אותי ופתאום קפץ לי לראש, משפט שאותו אנחנו מחפשים כבר כל כך הרבה זמן, והיום מצאתי אותו! זה המשפט שצריך לכתוב בראש כל ספר, בתחילת כל מאמר, ועל גבי כל אנדרטה, תקשיבי לזה, מה את אומרת: "פועלי כל הארצות התאחדו!" זאת פשוט האמת הצרופה של מה שאנחנו מנסים להביע, רציתי לשלוח לאנגלס מברק, אבל אין עלי גרוש, את תרוצי לדואר אחרי ארוחת הערב... הוא יהיה מאושר,
- גיני קארל ...
- קארל תחשבי על זה, לעומת המשפט "כל בני האדם אחים הם" שקר של הכנסייה, כמה צביעות יש במשפט הזה, מה לנו ולכל הבורגנים העלובים שמתענגים על נקניק. . (עוצר הכל פתאום

רואה את כל החפצים שלהם זרוקים ברחוב) מה קורה כאן? כל הבגדים שלנו, ושל הילדות ככה ברחוב?	
זרקו אותנו מהבית	גיני
מה?	קארל
כן באו שניים, בעל הבית ועוד נושה מפחיד... אמרו שלא שילמת שכר דירה כבר חודשיים.. איימו לזרוק את כל החפצים שלנו דרך החלון,....חיפשתי כסף במגירות לא מצאתי כלום אז התחננתי לפניו שייתן לי לפחות לארוז...	גיני
קארל וסחבת את כל זה לבד?	קארל
(קולות ברקים ורעמים נשמעים מכאן ולאורך הסצנה)	
דחפתי הכול מהר פנימה וגררתי את המזוודות אחת אחת.	גיני
וכל הספרים מפוזרים ככה, עוד רגע ירד גשם והם ירטבו, רגע אחד, רק אתמול התחלתי לכתוב משהו על אמצעי הייצור שנימצאים בידי האצולה.. איפה זה גיני זה היה מאמר מאד חשוב...(מתחיל לפשפש בהיסטריה בין הדפים)	קארל
(מוציאה את המאמר מכיסה) הנה זה	גיני
תודה אהובה שלי... (מחבק אותה) מה זה את קפואה..., אני הולך להחטיף לבעל הבית המושחת הזה, איך הוא יכול לזרוק משפחה שלמה מהבית באמצע החורף?... איפה הבנות.?	קארל:
השארתי אותן בכנסייה	גיני
השתגעתי? הפקרת את הבנות שלנו במוסד המתועב זה?	קארל
הכומר הבטיח לתת להן ארוחה חמה ומיטה.	גיני
הבטיח, בטח שהבטיח, בתמורה למה גיני?	קארל
הוא לא ביקש כלום	גיני
בטח שלא ביקש, אבל הוא קיבל את הנשמה שלהן...הוא יכריח אותן להתפלל אווה מריה לפני השינה, יעמיד אותן מול הצלב.. יספר להם סיפורי אימה, חשבת על זה?	קארל
עדיף שיקפאו בקור ברחוב?	גיני
עדיף שיגורו עם ההורים שלהן בבית. עכשיו לכי להוציא אותן משם ואני אלך לקרוא את המנוול הזה לסדר. מה הוא חושב לעצמו, לזרוק מהבית את הברונית פון וסטפהלן?	קארל
הוא צודק! אתה לא שילמת את שכר הדירה כבר חודשיים.	גיני
מה? זה שקר. את משכנת את מעיל הפרווה שלך, ונתת לי כסף לשלם לו, אני ממש זוכר שהחזקתי ביד שלי שכר דירה של חודשיים..	קארל
ומה עשית עם הכסף?	גיני
אני... נתתי אותו לבעל הבית.	קארל
לא.	גיני
לא?	קארל
הכסף לא הגיע אליו, זאת עובדה.	גיני
את בטוחה? מתי זה היה בדיוק.	קארל
לפני חודשיים. נדמה לי שבאותו ערב חזרת שתוי ועליז... מה עשית עם הכסף...!?	גיני

מה את רומזת ג'ני את יודעת שאני לא הטיפוס שמבלה את כל ימיו בשתיה... רגע רגע... לפני חודשיים אמרת? בספטמבר... זה לא היה ביום ש...? כן בדיוק... זה היה היום שהקמנו את "הסתדרות הפועלים הבין לאומית הראשונה" בסן מרטין. זה היה יום גדול, הגיעו לכאן נציגים של הפועלים מכל אירופה.. היו שם נציגים מאיטליה, סוציאליסטים מצרפת, נציגים בריטים, גרמנים, ואפילו אנרכיסטים רוסיים, היה שם גם אחד בקוויין, בחור מבריק אני אומר לך, היתה שם הסכמה כללית, שאין שום טעם להגיע להבנה עם המעמדות העליונים רק הפועלים ישחררו את עצמם, היינו מאושרים...כולנו ...	קארל
והכסף?	ג'ני
אה כן... הכסף... אני הזמנתי אותם לשתיה. על חשבוני	קארל
את כולם?	ג'ני
(מתפתל בתוך עצמו) את כל מי שהיה שם	קארל
בכל הכסף?	ג'ני
תחשבי על זה ג'ני, אני זימנתי אותם והם באו ברגל, ברכבת מכל רחבי היבשת, חלקם אפילו לא מצאו מקום לישון... אז לפחות זה..	קארל
אתם שתיתם שכר דירה של חודשיים!?	ג'ני

סצנה שלישית: מרתה וזיגמונד, 1896 וינה

(מרתה וזיגמונד במיטה שלהם, מרתה בכותונת לילה, וזיגמונד בחלוק בית. מתוך החושך אנו שומעים בהתחלה את זיגי מלמל משהו לא ברור, ורק קולה של מרתה נשמע ברור... היא מדברת את מחשבותיה)	
מרתה	הבגדים של הילדים ארוזים, החליפות של זיגי, שלא יתקמטו, הפסלים יישארו בבית... אי אפשר, זיגי יכעס, החתול המצרי נותן לו השראה, איך אישה עם ראש חתול יכולה לתת השראה? די דוחה.. כמו החתולים המטונפים של הרכבת, אוי הרכבת! הכרטיסים...
(המלמולים של זיגמונד מתבהרים והולכים עם האור העולה, ואנו רואים את זיגמונד רכון מעל מרתה בתנוחת משגל, כאשר ראשה נמצא מחוץ למיטה... וזיגמונד מתלהט והולך)	
זיגמונד	מרתה meine אפפל שטרודל
מרתה	זיגי במחלקה ראשונה זה בטוח. בקרון הראשון...
זיגמונד	meine אפפל שטרודל מיט ונילה קרים שלי
מרתה	חלון פונה אל הנוף..
זיגמונד	meine אפפל שטרודל מיט ונילה קרים קצפתית שלי
מרתה	עם כיוון הנסיעה?
זיגמונד	אפפל שטרודל קצפתית עסיסית ולוהטת
מרתה	ואולי בכיוון ההפוך? .. אוי לא! לרוץ לתחנה... מחר... מוקדם
זיגמונד	את האפל שטרודל הלוהטת שלי ואני הזאכרטורטה המריר שלך...
(הוא מרים את היד שלה כדי שתלטף את ראשו)	
מרתה	אם רק אם רק אם רק היה לנו
זיגמונד	אני הזאכרטורטה המריר שלך נכון? liebe meine תגידי תגידי
מרתה	(מלטפת ראשו כלאחר יד) כן ארנבון שלי, אתה הטלפון שלי.

<p>(זיגמונד מפסיק את המשגל באחת, המום)מה? הטלפון?! הטלפון!! אני מצטערת זיגי, אבל אם רק היה לנו טלפון לא הייתי צריכה לרוץ לתחנה עם כל שינוי קטן</p>	<p>זיגמונד מרתה</p>
<p>מה הטלפון קשור עכשיו? (מרתה מהססת) אני מצטערת...meine Sacher Torte... אתה באמת ארנבון שלי וגם זאכרטוטה, ואני באמת לא הייתי צריכה ככה להפריע. באמצע... באמת מוזר מה שקורה לי היום.. אני בעצמי לא מבינה את עצמי פשוט... (אוזרת אומץ) האמת היא שהתנוחה הזאת עושה לי מיחושים ובחילה, אולי אפשר, כלומר הייתי מעדיפה, לקיים את חובתי למוסד הנישואין באמצע המיטה.</p>	<p>זיגמונד מרתה</p>
<p>אה... (נבוכ) ואני חשבתי... שאת נהנית. אני נהנית אבל זה לא כל כך נוח</p>	<p>זיגמונד מרתה</p>
<p>אני מתנצל מרתה יקרה שלי, אם רק הייתי יודע, אתה לא אשם</p>	<p>זיגמונד מרתה</p>
<p>אני מבטיח לך שמהיום, רק במרכז המיטה. כמה זמן אנחנו נשואים? עשרים שנה ארנבון שלי</p>	<p>זיגמונד מרתה</p>
<p>ורק עכשיו מצאת לנכון? חשבתי על זה אבל לא ידעתי איך</p>	<p>זיגמונד מרתה</p>
<p>20 שנה!?</p>	<p>זיגמונד</p>
<p>בדרך כלל אני מסתדרת... פשוט לא זכרתי אם הזמנתי לך כרטיס רכבת במחלקה הראשונה במושב שליד החלון עם כיוון הנסיעה או נגד כיוון נסיעה, עכשיו אני אצטרך לעזוב מחר את הבית באמצע האריזות, לרוץ לתחנת הרכבת, להחליף את הכרטיס, אם רק היה לנו טלפון זיגי,...</p>	<p>מרתה</p>
<p>את יודעת מה אני חושב על זה מרתה זה היה חוסך לי זמן יקר</p>	<p>זיגמונד מרתה</p>
<p>(עכשיו כבר זועף)את יודעת שאני מתעב טלפונים מרתה, מהרגע שיהיה כאן טלפון, כל מי שירצה לשאול משהו, או להתייעץ או סתם לספר איזו שטות, יוכל פשוט להרים את השפופרת ולצלצל לכאן. את מבינה את זה מרתה? פשוט להתפרץ בלי שום התחשבות, במין.. אנוכיות שכזאת, בלי לשאול את עצמו אם אני עובד או חושב או כותב את מבינה את זה? המכשיר הזה מאיים לחדור לפרטיות שלי, ולהישתלט לי על החיים... מה אכפת לך שיהיה לנו טלפון, ורק אני אענה לו.</p>	<p>זיגמונד מרתה</p>
<p>אבל אז יבקשו ממך למסור לי דברים, לא תהיה לנו כאן דקה של שקט אבל...</p>	<p>זיגמונד מרתה</p>
<p>המכשיר המתועב הזה לא ייכנס אלינו הביתה! בסדר בסדר ארנבון, הרוגז עושה לך נדודי שינה, בוא אלי עכשיו.. (מרתה מנסה לפתות את</p>	<p>זיגמונד מרתה</p>
<p>זיגמונד לחזור למעשה האהבה, ופונה ממנה) מה קרה זיגי, אתה לא מרגיש טוב?</p>	<p>זיגמונד מרתה</p>
<p>(פונה ממנה מהורהר וטרוד) התנוחה, התנוחה לא נוחה, למה לא אמרת כלום... (הוא קם ומתחיל להסתובב בחדר בשתיקה. מדי פעם הוא מלטף אחד הפסלים, מרתה במיטה,</p>	<p>זיגמונד</p>

קוראת את "מוות בונציה" ומתחילה להתנמנם ולהיכנס לשרעפי הפנטזיה המינית

תמונה רביעית: כסנטיפה וסוקרטס, אתונה 399 לפנה"ס

(סוקרטס, גבר כבן 60, בתא הכלא, שם עליו להמתין לשתיית כוס התרעלה לאחר משפט בו הורשע בהשחתת הנוער ובכפירה באלים. הוא ישן על דרגש. נכנסת כסנטיפה אשתו, אישה צעירה מאוד, בלבוש פשוט, היא מתקרבת אליו בשקט, מקיפה אותו, מתבוננת בו מקרוב, חוככת בדעתה אם לגעת בפניו אם לאו ומחליטה שלא. היא מכסה אותו בשמיכה שמוטלת עליו. סוקרטס מתעורר בבהלה.

כסנטיפה	הבהלת אותי.
סוקרטס	הערת אותי.
כסנטיפה	אני מצטערת... פשוט... סליחה.
סוקרטס	לא חשוב. יהיה לי נצח שלם לישון. איך נכנסת?
כסנטיפה	אמרו שהערב תשתה את הרעל, אז דפקתי על השער בכל הכוח, אז הם לא פתחו לי, אז התחלתי לטפס על השער, אז רצו להוריד אותי, אז נתליתי על הסורגים, אז הם ניערו אותם, אז צרחתי בקולי קולות, אז אמרו לי לשתוק, אז אמרתי שאני לא אשתוק...
	ובאמת לא שתקתי... ובאמת נתנו לי להיכנס
סוקרטס	חבל שלא הבאת את הילדים. רציתי להיפרד גם מהם.
כסנטיפה	אני לא באתי להיפרד.
סוקרטס	אז למה באת?
כסנטיפה	להגיד שלא תשתה.
סוקרטס	גזר הדין נחרץ.
כסנטיפה:	אתה עוד חי. אפשר עוד לשנות. תחשוב עלינו.
סוקרטס	מה יש לחשוב? הצביעו וזהו!
כסנטיפה	אז יצביעו שוב, אתה סוקרטס. אם תתעקש הם יסכימו. גם ככה מאתיים ועשרים הצביעו בעדך שאתה זכאי, חסרים רק שלושים.
סוקרטס	ולמה ששלושים שופטים ישנו את דעתם?
כסנטיפה	הם ישנו.
סוקרטס	איך? אני שואל אותך, איך?
כסנטיפה	לחברים שלך יש כסף.
סוקרטס	אז מה, השופטים לא ישנו את דעתם.
כסנטיפה	הם יצביעו בעדך.
סוקרטס	הם יצביעו בעד הכסף, אבל לא ישנו את דעתם.
כסנטיפה	מה זה חשוב, ישנו את דעתם, לא ישנו את דעתם, תהיה זכאי ותחיה!
סוקרטס	זה לא מוסרי, זה מושחת. רק אישה יכולה לחשוב ככה!
כסנטיפה	נכון ואני אישה. האישה שלך!

תמונה חמישית: קארל וג'ני

ג'ני אני משכנתי את המעיל שלי, ואתה שתית את כל הכסף.

קארל	אני מצטער... לא חשבתי על זה באותו רגע... נסחפתי בתחושה של ניצחון הרגשתי שעלינו על הגל והכל יסתדר...ועכשיו..
גיני	ועכשיו כולנו צריכים ללכת לכנסייה...
קארל	בשום פנים ואופן לא... הברונית פון וסטפהלן לא צריכה את הטובות של הכנסייה.חכי לי כאן אני הולך, הכל יהיה בסדר
גיני	לאן?
קארל	אני אלווה מקופת הפועלים...
גיני	לא... לקחנו מהם כסף לפני כמה חודשים בשביל ההלוויה של פרנציסקה. נשבענו להחזיר הכל עד השילינג האחרון ועוד לא החזרנו,
קארל:	אין לנו ברירה.
גיני	יש ברירה! נמשכן את הגביע והצלוחית.
קארל	לא. לא את הגביע של אבא שלך, וגם לא את הצלוחית הרי אמרנו שלעולם לא נמשכן אותם, אני לא אסלח לעצמי אם תיאלצי להיפרד מהם בגלל אופוריה רגעית שחוויתי עם הפועלים...נלווה מהקופה של הארגון
	(קארל מנסה להרחיק אותה מהחפצים, אך גיני מתחילה לחפש בקדחתנות את הגביע בין החפצים)
קארל:	נו... לא צריך גיני...נמצא פתרון...
גיני	אסור לנו לבקש נדבות, אנחנו נמשכן את הגביע, נשלם לבעל הבית נוציא הבנות מהכנסייה אתה צודק אסור להן להיות שם, ובעוד כמה ימים נפדה אותנו . (היא מחפשת, פותחת את המיזוודות, היא מוצאת את התיבה פותחת אותה.... התיבה ריקה)קארל... (קארל שותק)
	קארל...שקרן! שקרן! אתה עומד פה, מתחנן שלא אמשכן את הגביע, אחרי שמשכנת אותו בעצמך ומשקר לי בלי בושה (דמעות מתחילות להציף את עיניה)

תמונה שישית מרתה זיגמונד

מרתה	(לעצמה כילדה קטנה / או <i>zu</i> , בכל מקרה אלה הן מחשבותיה)הסוס דוהר כל כך מהר..ואת ילדה רעה מרתה.... מגיע לך עונש..(מפסיקה באחת) זיגי הרעש הזה בלתי נסבל, אתה שוב גורר רגליים תשתדל ללכת בשקט קשה לי להתרכז...
זיגמונד	חשבתי שאת ישנה מה את עושה?
מרתה	(נבוכה) אני...אה...אה... אני קוראת! מוות בוונציה של תומאס מאן.
זיגמונד	שוב אותו ספר? מרתה <i>meineliebe</i> , למה לבזבז זמן יקר כל כך?
מרתה	משום שהסופר הזה יודע הכל בחוש ארנבון שלי.
זיגמונד	איך את יכולה לומר דבר כל כך לא מדעי בביטחון כזה.
מרתה	כי זאת האמת
זיגמונד	לתומס מאן קל, לא מוטלת עליו חובת ההוכחה. ולכן הוא נוהג בחוסר אחריות שעשוי להוביל לאסון
מרתה	אסון זיגי? אתה לא חושב שיש כאן הגזמה
זיגמונד	אסון. כן. בהחלט אסון.. כשאני מצביע באופן מדעי, על הקשר בין עולם פנימי נסתר מן העין לבין תופעות פיזיות, כל עולם הרפואה מתקומם עלי ומוקיע אותי, אבל תומס מאן שלך קושר באופן מופרך לחלוטין בין מגפת הכולרה לאהבה, וכולם קוראים ומהללים, רק

שאיש לא חושב על הרעיונות המסוכנים והפנטזיות ההזויות שהספר הזה מכניס לאנשים לראש. ומי צריך לטפל בהם אחר כך בזמן שהסופר המהולל שלך, שותה כוס יין, וחושב על הבדיה הבאה שלו?

מרתה	אין ספק שהוא לא דייוקן כמוך זיגי... בכל זאת תשתדל לא לגרור רגליים, טוב?
זיגמונד	(פזור נפש) טוב טוב, אני אשתדל
	(זיגמונד, מתיישב ליד השולחן, מביט בניירות שלו, מיואש, הוא לא מרוצה ממה שמוצא שם, מסתבך עם הניירות לא מוצא כלום, מלטף את הפסלים, מדליק את המקטרת שלו, מרתה חוזרת לפנטזיה שלה וממלמלת.)
מרתה	(כילדה)את אשמה מרתה... ילדה טובה חייבת ללבוש תחתונית... ואת ילדה רעה מרתה, מאוד מאוד רעה ועכשיו מגיע לך עונש...
	(החדר מתמלא עשן, זיגמונד מתחיל להשתעל ומרתה בעקבותיו)
מרתה	החלטנו לא לעשן בחדר השינה, רק עכשיו החלמת משפעת, אתה לא שקט זיגי, משהו מטריד אותך. למה שלא תיקח לך קמצוץ מהתרופה שלך? ברטה גם אמרה שהיא משפרת מאוד את מצב הרוח.
זיגמונד	ברטה?
מרתה	ברטה פפנהיים.
זיגמונד:	מי זאת?
מרתה:	אל תעמיד פנים זיגי, ברטה פפנהיים, האישה שאתה מקפיד לקרוא לה אנה או במאמרים המפורסמים שלך.
זיגמונד	אבל איך את יודעת שברטה פפנהיים היא פצינטיט שלי? אני סיפרתי לך?
מרתה:	היא חברה שלי זיגי.
זיגמונד:	והיא סיפרה לך שהיא אנה או?
מרתה:	היא ספרה לי הכל.
זיגמונד:	זה אסור, זה לא מקצועי,
מרתה	אבל ברטה סיפרה לי בעצמה והיא מאוד אוהבת את התרופה המיוחדת הזאת, היא אפילו טוענת שהיא מקלה על התקפי השיתוק שלה...
זיגמונד:	אף אחד לא אמור לדעת על מה שקורה במפגשי הטיפול שלי, אני חייב להקפיד על אתיקה רפואית... גם ככה לא מבינים את חשיבות הטיפול בדיבור שלי ואם זה ידלוף, אם מישהו ידע... ..
מרתה:	זאת אני זיגי, אתה לא סומך עלי? קח לך קמצוץ או שניים מהתרופה ותירגע
	(זיגמונד, מסניף קוק,)
זיגמונד:	את יודעת שברטה פפנהיים... (משתתק) ולחשוב שכל וינה תדע על זה..

תמונה שביעית: כסנתיפה וסוקרטס

סוקרטס מעולם לא לקחתי כסף מאף אחד תמורת הידע שהעברתי ועכשיו את רוצה שאקח כסף מהחברים שלי כדי לעוות את הדין? כסנתיפה כן, שפעם אחת ישלמו כמו שצריך על כל מה שלימדת אותם.

מה יגידו עלי באתונה? שסוקרטס קנה את הצדק? יגידו שגאוותן מנופח, תמיד נשאר גאוותן מנופח. ומה זה גאוותן מנופח?	סוקרטס כסנתיפה סוקרטס
כסנתיפה גאוותן זה מי שחושב שהוא טוב יותר מהאחרים. וגאוותן מנופח זה מי שמשתמש בהרבה מילים כדי להוכיח את זה בכל מחיר, בדיוק כמוך במשפט שלך. קורא לעצמך "המתנה שהאל נתן לאתונה", הה, מתנה! מקלל את התובע, ובמקום לתת כבוד לשופטים שהם פוליטיקאים, אמנים ומשוררים, שחושבים שהם הכי חכמים בעולם, אז ה"מתנה של אתונה" דווקא משפיל אותם, ועוד לא מתבייש לספר, שהאורקל של דלפי אמר שאין אדם חכם ממנו.	סוקרטס כסנתיפה
זאת האמת. ועוד אומר שזאת האמת. שאתה באמת יותר חכם מכל משורר, פוליטיקאי ואומן שחי בעולם הזה.	סוקרטס כסנתיפה
זה לא מדויק, הם חושבים שהם יודעים הכל; אני יודע שאני לא יודע שום דבר בוודאות, אני אפילו לא יודע בוודאות שאני לא יודע - ובגלל זה אני חכם.	סוקרטס
רואה שאתה גאוותן מנופח? כן יודע בוודאות, לא יודע בוודאות... את זה שאתה הולך למות, אתה יודע בוודאות? תמיד חופר מעל ומתחת לאדמה, הופך את הלא נכון לנכון, כדי להשפיל את האחרים. חשבת שימחאו לך כפיים כי אתה כל כך חכם?	כסנתיפה סוקרטס
לא. חשבתי שהם יבחרו בצדק. אתה רואה שאתה טיפש? הצדק לא עניין אותם, אלא הכבוד. אתה לא מבין כלום, לא הייתה להם ברירה, הם גברים, אז הם היו צריכים לקחת את הכבוד שלהם בחזרה, אחרי כל העלבונות ששפכת עליהם. הם אולי רצו להשפיל אותך, אבל לא באמת רצו שתמות. אז הם נתנו לך את האפשרות לבקש רחמים על הילדים שלך - שיהיו יתומים, עלי - שאני אהפוך לאלמנה. אז במקום זה, הכרזת שאמנם יש לך ילדים, אבל אתה דווקא לא תבקש רחמים בשבילם. הייתה לך זכות לבקש חנינה, למה לא ביקשת?	כסנתיפה סוקרטס
מה רצית? (לועג) שאעלה את החברים לדוכן העדים, שיספרו על מידותיי הטובות, שאשפוך דמעות תנין, ואקרע את ליבם בסיפורי זוועה על "אשתי האומללה והילדים היפים והחכמים שלי, שיהפכו ליתומים מסכנים ורעבים, שמתרוצצים בלויי סחבות?"	סוקרטס
כן, זה מה שרציתי! וזה מה שכל אדם עם לב היה עושה. ילד רעב זה באמת קורע לב. אבל לך אכפת רק מעצמך.	כסנתיפה
לא! אכפת לי רק מהאמת.	סוקרטס
כי אתה גאוותן מנופח שרוצה למות כמו גיבור.	כסנתיפה

תמונה שמינית: ג'ני ומארקס

אתה שקרן.. פשוט שקרן מה עוד אתה מסתיר ממני?	ג'ני
אני... תסלחי לי ג'ני, התכוונתי לפדות אותו.... הקומוניסטים עמדו למשפט בקולון... לא היית אמורה לדעת... אני ברחתי... את זוכרת?... לא היית אמורה לגלות.. אבל הם עמדו למשפט את זוכרת נכון? אני ניצלתי אבל לא יכולתי להפקיר את האנשים שלנו שם, אז	קארל

כתבתי מאמר, והיה צורך להדפיס ולשלוח במהירות, הקצבה של אנגלס נגמרה... אז...
 הגביע... קיבלתי עבורו הרבה כסף... לא חשבתי שתרגישי... לא הייתה ברירה...
 (שאצרה את התסכול בתוכה מתפרצת בבכי ומכה את קארל) זה הדבר היחיד שביקשתי ממך אי
 ג'ני פעם, ההבטחה היחידה, הגביע הזה היה של אבא שלי מהילדות, ולפני כן של סבא שלו
 ושל סבא של סבא שלו, וחרוטים עליו תאריכי ההטבלה של שלושתם... אתה יודע שמכרתי
 ברצון את כוסות הכסף ואת התחתיות, את הסרוויס המלא מהפורצלן, ואפילו את
 הפמוטים של אמא, אבל הגביע.. המזכרת היחידה שנשארה לי מאבא שלי... והצלוחית של
 החתול שלי... קארל איך לא חשבת עלי?.. (היא פורצת בבכי קולני בוכה ומתרחקת ממנו, ומשאירה
 אותנו עם הדברים)

תמונה תשיעית למרתה וזיגמונד

(זיגמונד המוטרד מעיף את הניירות, גם הטבק מתפזר, הוא מתעצבן... ומשהו נשבר. מרתה נבהלת. זה מוציא
 אותה מהפנטזיה אבל היא ישר נכנסת לתפקוד. היא יוצאת חוזרת עם מטאטא ויעה, ומסדרת)
 מרתה אתה אל תזוז זיגי. זה רק יחמיר את המצב.
 (מרתה ממשיכה לסדר וזיגי עומד באמצע החדר פוחד לזוז)
 זיגמונד מרתה את לא חושבת שהעובדה שאני בכבודי ובעצמי הלכתי לערוך קניות במכולת, משום
 שאת היית עייפה ולמשרתת כאבה הרגל, הרסה לחלוטין את הדימוי של ד"ר פרויד
 בעיניהם?
 מרתה בעיני מי?
 זיגמונד החנווני, השכנים, כולם...
 מרתה איזה שטויות אתה מדבר, כשמישהו הוא הר דוקטור זיגמונד פרויד, הוא לא צריך לדאוג
 יותר מדי לדימוי שלו בעיני חנווני או השכנים או איזה מישהו זר..
 זיגמונד (זיגי מבולבל) כן כן, אולי את צודקת (שוב שותק ולוקח מנת קוק נוספת, מרתה בוחנת אותו בקפידה)
 מרתה משהו אחר מטריד אותך, אתה לא אוכל טוב כבר כמה ימים, ובקושי ישן, למרות שמאוד
 חשוב שתחלום, (היא לוקחת אותו למיטה ומסדרת את המצנפת שעל ראשו) עכשיו כשהכל נקי, שב
 כאן ותספר לי הכל.
 (זיגי מתיישב על המיטה וחוכך בדעתו כיצד להתחיל)

תמונה עשירית ג'ני ומארקס

(ג'ני עדיין מתייפחת)
 קארל נו די ג'ני... אני לא יכול לראות אותך בוכה... אנחנו נפדה את הגביע ואת הצלוחית אני
 מבטיח לך
 ג'ני (בסוג של היסטריה ובכי של יגון עמוק) אנחנו לא נפדה כלום כי אף פעם לא יהיה לנו
 כסף... (מתייפחת)
 (היא מתייפחת שעה ארוכה עד שהוא מאבד עשתונות)
 קארל (צועק) די כבר! מספיק! על מה את בוכה? את לא מתביישת? האנשים שלנו בקולון היו
 בסכנת חיים, משכנתי את הגביע כדי לפרסם מאמר שהוציא אנשים לרחובות, ובמקום
 שתשמחי על השותפות שלך במאבק, את מייללת כמו משרתונת על איזה גביעון עלוב

וצלוחית של חתלתול?!... מה קרה לך ג'ני... את מאבדת את השפיות שלך ומתחילה להתנהג כמו איזו בורגנית מיובשת....

(המילה "בורגנית מיובשת" מקפיצה את ג'ני, מאישה מיבבת היא הופכת ללביאה זועמת ומתנפלת על קארל בזעם)

ג'ני אני בורגנית מיובשת קארל? אני?... שהתחנתני איתך נגד רצונו של אבא? אני בורגנית? שעזבתי בית מפואר על שפת אגם כדי לגור איתך ועם הילדים בבית שפונה לחצר מסריחה של קצב? שמכרתי את כל התכשיטים שלי, את כלי הכסף ואפילו את הפמוטים שלש אמא, כדי לממן את ההוצאה לאור של המאמרים שלך, שמתרוצצת איתך במפעלים, שיושבת כל הלילה לאור הנר, מעתיקה את כתבי היד שלך, מחלקת אותם מדלת לדלת... לי אתה קורא בורגנית קארל? איך את מעז?!

קארל אני... לא התכוונתי...

ג'ני אתה כן התכוונת, אמרת שאני רגשנית כמו משרתונת...

קארל אמרתי שאת בוכה כמ...

ג'ני שמעתי בדיוק מה שאמרת ואני לא בורגנית. אני אמנם ברונית שנולדה למעמד האצולה, אבל אתה הוא זה שלא רצה שאוותר על התארים שלי, אתה זה שנהנה לספר "אשתי היא הברונית פון וסטפהאלן", שמתגאה בכל הזדמנות באות לגיון הכבוד של משפחתי ומציג לראווה את סמלי האצולה המטופשים בפני כל מי שנכנס לבית העלוב שלנו. אני בזה לסמלים האלה ואתה יודע שאין שום קשר בין ג'ני הברונית לג'ני מארקס, אין יותר ג'ני פון ווטפסהאלן, אתה רצחת אותה כמו שאתה רוצח את כול הקרובים אליך למען המהפכה שלך!

קארל המהפכה שלי? פתאום זאת רק המהפכה שלי ואני רוצח? מה פתאום את קוראת לי רוצח? רק בגלל איזה גביע מקולל?

ג'ני כן אתה רוצח! ואני הייתי הרצח המהפכני הראשון שלך. אתה הפכת בת אצילים לקבצנית. בגלל זה כל כך שנאת את הגביע הקטן שלי, הוא הכעיס, כל כך הכעיס אותך, עד שהיית חייב למשכן אותו למרות כל מה שהבטחת לי, ולמה? כי אתה מפשיט אותי מכל שריד של קשר לעבר שלי, ואני שמחה להתפשט קארל, ולא רק בשבילך, בשביל המהפכה, שהדם שלה זורם בעורקים שלי לא פחות מאשר הוא זורם בעורקים שלך

קארל את לא צריכה לספר לי ג'ני... אם לא הייתי עוצר אותך הייתי הולכת לעבוד עם הפועלות בבית החרושת.

ג'ני אף אחד לא מת מעבודת כפיים

קארל אבל את מבריקה... את לא רוצה לבזבז את המוח שלך באיזה בית חרושת... את פילוסופית

ג'ני פילוסופית של חולדות זה מה שאני,

קארל זה לא נכון, את לימדת אותי ואת אנגלס כמה משפיל זה לוותר על אוכל כדי לרכוש תרופות לילד חולה, את זאת שאמרת שהשפלה הזאת היא השמן שיניע את גלגלי ההיסטוריה של המהפכה

ג'ני ואתם החמאתם לי והתלהבתם,

קארל בדיוק ג'ני.. הרעיונות שלך הם האש של המהפכה

<p>אבל אין יותר אש, אתה כיבית את האש, אתה הוגה כל הלילה, ובבוקר רץ למוזאון לשבת בספריה המחוממת ולכתוב את ההיסטוריה, ומה אני כותבת קארל? מה אני כותבת? רשימות של חובות, עשרים ושתיים לירות סטרלינג לבעל הבית, עשרה שילינג לאופה, חמישה שילינג לחלבן, מוכר התה מסיט ממני את המבט כשאני עוברת ברחוב, הקצב כבר לא מציע לי אפילו עצמות לחתולים, והמוח שלי לא מפסיק לחשוב ולחשב: אולי כדאי לוותר על ארוחה של יומיים ובמקום זה להזעיק רופא שיבדוק את הפריחה של לנכן? אבל גם אם יבוא רופא מאיפה נשלם על התרופה? והאם זה בכלל מוסרי למנוע אוכל מכל המשפחה בשביל לקנות תרופה לילדה אחת? איבדנו כבר שני ילדים קארל! ואם יקרה משהו ללנכן הפעם אני אמות יחד אתה (קארל עוצר אותה מחבק אותה בחום....)</p> <p>אני אוהב אותך... אני כל כך אוהב אותך...</p> <p>(נשענת עליו)... אני מתעוררת בלילות ושומעת את הילדות משתעלות ומרגישה כל כך אשמה...</p> <p>... את לא אשמה..... אני האשם. אני נסחף באופוריה המדומה שלי ומקריב אותך ואת הבנות... את צודקת ג'ני, אני רוצח...!</p> <p>אני עייפה קארל... כל כך עייפה... קר לי..... ואני שונאת אותך וזה מפחיד אותי...</p>	<p>ג'ני</p> <p>קארל</p> <p>ג'ני</p> <p>קארל</p> <p>ג'ני</p>
--	---

תמונה אחת עשרה מרתה זיגמונד

(מרתה מסתדרת החדר ואת הניירות ופרויד מתחיל לדבר)

<p>העניין הוא שאני מרגיש שאני עומד בפני פריצת דרך ברור! אתה תיכנס לפנתאון של ההיסטוריה ארנבון, כמו הומרוס או עמנואל קאנט או סוקרטס...</p> <p>אבל מרתה, אני תקוע...</p> <p>למה? הרי כל מאמר שלך זוכה לתגובות סוערות כל כך... והטיפול הזה שאתה קורא לו "טיפול בדיבור" הוא המצאה מהפכנית. חשבת על זה שהיא גם חסכונית?</p> <p>מה?</p> <p>כן כן.. היא מחליפה את הצורך בתרופות, במכות חשמל יקרות או בנסיעות פזרניות למרחצאות מרפא. והטיפול הזה גם מצליח, תראה את היומן שלך, כל החברות שלי מבקשות להתנסות בטיפול גם אם אין להן שום בעיה, אתה פשוט ג...</p> <p>תקוע! כן תקוע! אני תקוע, אולי תשבי רגע ותקשיבי במקום להסתובב כאן עם נעלי הבית האלה!?</p> <p>(מרתה מתיישבת ליד ומלטפת את ראשו)</p> <p>זאת ליזה רוזנשטיין. אישה צעירה בת 25. נישאה לפני חמש שנים, על פניו בריאה לחלוטין. מצב הלב תקין. הדופק תקין. לחץ דם תקין, יציאות סדירות, אולם מזה כשנתיים היא סובלת מכאבי ראש משתקים, המופיעים אצלה בדייקנות חד חודשית ותמיד מתלווים למיגרנות האלה שני תסמינים שונים לסירוגין: או שהיא נתקפת</p>	<p>זיגמונד</p> <p>מרתה</p> <p>זיגמונד</p> <p>מרתה</p> <p>זיגמונד</p> <p>זיגמונד</p>
---	---

סחרחרורת הגורמת לה לאובדן תחושה ברגליים ואז היא נופלת למשכב מבלי יכולת לזוז מהמיטה. או- שהיא נתקפת התפרצויות זעם, צועקת על המשרתים ועל בעלה ואינה נרגעת עד שהוא מפטר את הגנן.

מרתה	למה דווקא את הגנן?
זיגמונד	משום שבכל ההתקפים האלה, נדמה לה שהיא רואה את ראשו של הגנן מחובר לגוף של תיש ומרחף בחדרה, והתיש הגנני הזה מאיים לטענתה לתקוף אותה.
מרתה	ואולי הגנן באמת תוקף אותה?
זיגמונד	לא מרתה, הוא לא תוקף אותה ואת זה אני יודע בוודאות. ראשית משום שבעלה אסר על הגנן להיכנס לבית ואף שכר שומר ראש מיוחד שיעמוד ליד הדלת כל זמן שהגנן עובד בגינה, ושנית, משום שלא מדובר בגנן אחד, אלא בכל גנן שעובד אצל משפחת רוזנשטיין. כל גנן מחזיק מעמד שלושה חודשים, עד שליזה נתקפת מגרנות ואז בעלה נאלץ לפטר אותו ואת בוודאי אינך מתכוונת לטעון, שכל הגננים שבעולם, מנסים לתקוף דווקא את ליזה רוזנשטיין
מרתה	למה הר רוזנשטיין שוכר עוד ועוד גננים, אם הם כל כך מעציבים את אשתו?
זיגמונד	משום שהר רוזנשטיין אוהב את אשתו ואשתו אוהבת ורדים. ולכן, הוא רכש עבורה בית החלומות והקיף אותו בוורדים נדירים שאותם הוא מייבא מרחבי היבשת.
מרתה	כן, ורדים באמת זקוקים להשגחה. הם מאוד עדינים. במקרה כזה הם באמת צריכים גנן.
זיגמונד	(פאווה למחשבה)ואתה אומר שההתקפים התחילו מהרגע שהם עברו לבית החלומות? כחצי שנה לאחר מכן, החלו ההתקפים והם הלכו והחמירו, עד שהוזעקתי אליה לפני חמישה חודשים בעיצומו של אחד ההתקפים ומאז אני מבקר אותה יום יום, אבל לא מצליח לרדת לשורש הבעיה, וזה מדיר שינה מעיני. .. אני אובד עצות. מרתה מה את עושה?
	(מרתה הולכת לקופסת הקוקאין של פרויד ומנסה להריח קוק, היא מסתבכת אתו וחלק מהחומר נשפך, זיגי מתעצבן...לאחר מספר ניסיונות היא מצליחה לעשות זאת כמו שצריך)
מרתה	מתחשק לי לנסות את התרופה המרגיעה הזאת שלך...
זיגי :	בבקשה אפל שטרודל שלי אבל בזהירות
	(הוא מלמד אותה להסניף קוק, החומר גורם לה להתעטש ולוקחים מספר ניסיונות עד שהיא מצליחה. הקוקאין מתחיל להשפיע על מרתה)
מרתה	כמה גננים כבר תקפו את ליזה רוזנשטיין?
זיגמונד :	חמישה עד היום
מרתה	ואיך הוורדים האומללים מגיבים לתחלופה הזאת?
זיגמונד	גינה שלמה הולכת וקמלה, רק אתמול התלונן בפני הר רוזנשטיין בנושא, ואמר שאם לא יהיה שיפור במצבה של אשתו הוא יאלץ לעקור את שיחי הוורדים, ולשתול במקומם צמחיה עמידה שאינה זקוקה לטיפול שוטף... אבל מרתה מה חשובים עכשיו הוורדים?... אני אומר לך שאני אובד עצות, כבר המלצתי על מלחי הרחה ואמבטיות מרגיעות, אפילו שקלתי בלית ברירה מכות חשמל למרות שאני מתנגד בחריפות לפתרונות מכניים, ונחוש בדעתי שהטיפול בדיבור יכול לעשות פלאים. יש לי תחושה שהעניין קשור בטיב יחסיה עם בעלה, אבל בכל פעם שאני מנסה לדבר אתה על זה, היא פשוט מצחקקת, נשבעת שאין מאושרת ממנה בנישואין, שפער הגילאים בינה לבין בעלה, דווקא מגביר את האהבה שלה אליו, וכשאני מנסה לברר ולרדת לעומק היחסים האינטימיים של השניים, שוב תוקפת

אותה הסחרחורת, שוב נדמה לה שהגנן עומד שם מאחורי הדלת והיא מתעקשת שאבדוק אם היא נעולה,	
איזו הסטרית.	מרתה
נו בוודאי מרתה בוודאי, אין כאן כל חידוש, הרי זה מובן מאליו אני אבחנו את זה כבר בביקור הראשון, זאת היסטריה, יש כאן את כל התסמינים - התכווצות שרירים, שיתוק זמני, נימול, נוקשות, מיגרנה, דיכאון, התקפי הזעם הבלתי מוסברים, ושימי לב מרתה, כאשר אני צובט אותה ברגליה בזמן שהן משותקות, אני צובט אותה בדיוק היכן שהיא מתלוננת על נימול כן? אז במקום שתגיב בכאב או צעקה, יש לה הבעה מוזרה שמעידה על עונג יותר מאשר על כאבים.. היא מצניעה מן חיוך קטן, ואחר כך כאבי הראש שלה מתגברים והיא שוקעת בקטטוניה... זה מזכיר את המקרה של העלמה אליזבת, אותו חיוך מסתורי כשנוגעים במקום המשותק לכאורה,, אותן תופעות ואפילו חזיונות דומים. פעם זה נחש ופעם תיש גנני. יש כאן משהו, אני חש, או יותר נכון בטוח, משהו שקשור ביחסן אל המיניות, ואני מרגיש את הקשר, אני פשוט יודע שהוא שם אבל הוא חומק ממני, ואני לא מצליח לתפוס את זה., אין לי תאבון, אני לא ישן, אני אפילו לא מצליח לחלום אני תקוע תקוע...	זיגמונד
ליזה רוזנשטיין שלך היא שקרנית היסטרית.	מרתה
שקרנית !! היא בהחלט היסטרית אבל למה שקרנית? האישה סובלת! אני לא מצליח לסייע לה וכל הזמן המבוזבז הזה בעלה משלם בעין יפה, אך מכיוון שאין התקדמות בטיפול אני חש רגשות אשם	זיגמונד
(מרתה מתחילה לצחוק)	
זה מצחיק אותך?!	זיגמונד
כן... (צוחקת) כלומר לא... כלומר... כן	מרתה
רגשות האשם שלי מבדרים אותך עד כדי כך? ואולי התרופה משפיעה עלייך..	זיגמונד
(צוחקת)אני לא צוחקת על רגשות האשם שלך זיגי... אני פשוט... אתה מוכרח להבין שכל הסיפור הזה עם הגנן לא היה ולא נברא...	מרתה
מה?	זיגמונד

תמונה שתיים עשרה: כסנתיפה סוקרטס

גאוותן מנופח, זה מה שאתה. מנופח!	כסנתיפה
מה עוזרים לך הגידופים האלה, הם לא ישנו אותי. גזר דין זה גזר דין.	סוקרטס
קריטון ופידון הציעו להבריח אותך. יש להם כסף הם ישחדו את השומרים.	כסנתיפה
מי אמר שאני מוכן לברוח?	סוקרטס
אתה חייב לברוח, בשבילנו.	כסנתיפה

- סוקרטס מי שבורח מודה באשמה, ואני לא אשם! לא קלקלתי את הנוער, לא כפרתי באלים, ואני לא בוגד! ואני לא התחננתי לרחמים של שופטים מושחתים ומטומטמים, כי עצם העובדה שבית המשפט מציע רחמים מעידה על כך שצדק אין שם.
- כסנתיפה צדק, מילה טיפשה של גברים שחושבים שהם חכמים. אין דבר כזה צדק. יש אדם חי, או אדם מת!
- סוקרטס המוות לא מפחיד אותי. אני מעדיף לעזוב את העולם המושחת הזה ולהיפטר מכל אותם טיפשים שמכנים עצמם שופטים. מי יודע, אולי אפגוש בעולם הבא, גיבורים אמיתיים. את אגממנון, המצביא שהוביל צבא שלם לטרויה, את אודיסאוס הגיבור, את פרומתיאוס, שהעז לצאת נגד שרירות הלב של האלים... חכמים אמיתיים שלא בגדו בעצמם בשם הכסף או החיים.
- כסנתיפה כן בגדו, כן בגדו! ראיתי בתיאטרון! אגממנון הקריב את הבת שלו כדי לצאת לקרב, אודיסאוס השאיר אישה לבד במשך נצח, וגם אתה בוגד בי ובבנים, מפקיר אותנו כאן לבד. במקום ללמד את הבנים שלך ולחנך אותם ל"עקרונות הצדק" שהמצאת, אתה מעדיף להיפגש עם צל של צל מן העבר, ולכפות על כל המשפחה שלך גורל של קבצנים.
- סוקרטס (מאבד סבלנות) את לא מבינה? לא יכולתי אחרת!
- כסנתיפה בטח שיכולת, כל אחד יכול לבחור את העונש שלו אתה בחרת ברעל אבל יכולת לבחור בגלות.
- סוקרטס מה יש לי לעשות בגלות!?
- כסנתיפה להיות אתנו. לגור על שפת הים, ללכת על החוף בבוקר, לדוג דגים עם למפרוקלס, הוא דייג מצוין. לראות שקיעה, להסתכל בכוכבים, ללמד את סופרוניקוס לקרוא, לצחוק עם מנקסינוס, הוא ילד מצחיק וגם חכם. רק אתמול שאל אותי אם אחרי ששיתים כוס של רעל, אפשר לשתות שיקוי חיים... שם בלי התלמידים שלך, אולי היית שותק קצת ולא מרגיז אף אחד, והיינו יכולים להיות משפחה.
- סוקרטס : כסנתיפה, אני לא איש של ים וכוכבים, אני אדם של עיר ושל מילים, אני חייב ללכת לשוק ולדבר עם אנשים, לעורר אותם לחשוב, לחקור. "חיים בלי חקירה לא ראויים שיחיו אותם". אין לי חיים בלי הפילוסופיה.
- כסנתיפה כן, פילוסופיה... אני יודעת בדיוק איזה פילוסופיה אתה עושה שם מאחורי הדלת עם אלקביאדס.
- סוקרטס מה פירוש "עושה מאחורי הדלת"?
- כסנתיפה כן. עושה. מאחור ומלפנים, ושוב פעם מאחור, בעצמי ראיתי... מהלילה הראשון ראיתי את הפילוסופיה שלך.
- סוקרטס (בכעס) הצצת כמו עכבר עלוב דרך החורים?
- כסנתיפה לא הצצתי. הקשבתי מאחורי הדלת, רציתי ללמוד אבל למדתי שהחכמה היא רק תירוץ לניאופים שלך!

סוקרטס : מי את שתכפישי את היחסים ביני לבין אוהבי החכמה? את, שכל היום מתגלגלת עם התמנונים? ... את יכולה לקרוא לי גאוותן מנופח שעסוק רק בעצמו, את יכולה לבוז לי כי אני מפקיר את הילדים, אבל להטיל רפש בשיחות שלי עם חברי?! את חשבת פעם מחשבה אחת שיש בה טעם?

כסנתיפה : חלמתי שתלמד אותי לחשוב, שתגלה לי את הסודות של הטבע, שתלמד אותי איך אפרודיטה לוחשת אלינו דרך הצוף של הפרחים, רציתי להיות משוררת, ובמקום זה הפכתי למוכרת תמנונים. אבא לא רצה, הוא לא רצה שאתחתן איתך. "את רק ילדה, עוד הרבה ירצו אותך", ככה הוא אמר, בטח ידע מה מדברים עליך, אבל אני טיפשה, רציתי את הפילוסוף, חשבתי שאלך בשוק ויפנו לי את הדרך. במקום זה סותמים את האף בגלל הסירחון של הדגים, לועגים לי ועושים קרניים מאחורי הגב שלי. אתה חושב שאתה מישהו כי אתה יודע מילים יפות? הגוף שלך נגוע בתשוקה כמו כל האנשים, אני ראיתי. ראיתי אותך מביט באלקביאדס הצעיר, בעיניים מבריקות מדמעות של אהבה, מלטף אותו, מתחנן למגע, מנשק את השפתיים שלו בנשיקות קטנות... הייתי צעירה, יפה, בבוקר התרחצתי, טיהרתי את עצמי והתפללתי להרה, שתתן לי אושר ושמחה ומשפחה. חיכיתי לך על המיטה נרגשת, ואתה באת אלי כמו אל פרה, מאחור, שפכת הכל לתוכי, ואחרי זה? כלום. כלום. כלום.

סוקרטס : תרגעי כבר. אין מידה רעה יותר מהקנאה.
 כסנתיפה : ומה עם הקנאה שלך לבשר צעיר שיציל אותך מהזקנה? קלקלת לנו את החיים
 סוקרטס : קלקלתי? את בכלל יודעת מה זה קלקול?
 כסנתיפה : קלקול זה כשהופכים משהו טוב ללא טוב.
 סוקרטס : אבל אם את אומרת שהכל היה רע מהלילה הראשון, אז מה בדיוק קלקלתי?
 כסנתיפה : אבל למה התחתנת איתי? בשביל מה? כדי שאדוג בשבילך תמנונים? כדי שאלד לך ילדים שאתה לא יודע עליהם כלום? כדי להצחיק את החברים שלך ולספר עלי שקרים? הוצאת לי שם של אישה רעה ומכשפה, בכל מקום אומרים, תיזהר מכסנתיפה, אל תתקרב אליה היא תכיש אותך כמו כסנתיפה, מסכן, אשתו מרושעת כמו כסנתיפה, ואני בולעת את העלבונות שותקת ולא מספרת איך הפילוסוף הגדול מתנהג לאשתו.
 סוקרטס : ברגעים האחרונים שלי אני צריך להתעסק עם רחמים עצמיים של אישה רגזנית? מספיק, אישה! אין לך בושה?
 כסנתיפה : לי אין בושה? ... לך אין לב...

תמונה שלוש עשרה : ג'ני ומרקס

(קארל מסיר את המעיל שלו, מושיב אותה על הארגז ומניח ראשו על ברכיה, הם יושבים כך זמן מה. קארל נשבר בחיקה של ג'ני. שתיקה, לאחר זמן מה מתחיל לבכות בשקט)

ג'ני : קארל! (שתיקה) אתה בוכה?(שתיקה)

קארל : את שונאת אותי...

ג'ני : זה לא נכון

- קארל: את אמרת ג'ני ואת צודקת... אני רוצח...
- ג'ני: לא התכוונתי... אני באמת בורגנית מיובשת, עושה סצנה בגלל איזה גביע מטופש... גאון כמוך לא צריך להטריד את עצמו בתשלומים לקצב... אתה רועד... קר לך?
- קארל: (כמו מתעורר מתוך קיפאון) זהו ג'ני. זה נגמר (מבולבלת) מה נגמר?
- קארל: הכול! אני החלטתי! גמרנו ברונית, אני חוזר לאוניברסיטה!
- ג'ני: איזה שטויות, מה תלמד שם?
- קארל: פילוסופיה, סוקרטס אפלטון אריסטו...
- ג'ני: אבל אתה שונא את זה, ומתי תכתוב את המאמרים שלך?
- קארל: זהו ג'ני, אין טעם להמשיך להילחם, עשינו מה שעשינו, אבל השינוי עוד לא הגיע, האנשים פוחדים, המשטרה רודפת אותם ויש להם משפחות לפרנס וגם לי יש משפחה לפרנס. הייתי אנוכי, חשבת רק על עצמי וסיכנתי אתכן איזה גבר לא יכול להזמין רופא לבנות שלו כי אין לו כסף מהפכן...
- קארל: אני מתחיל לתעב את המהפכה הזאת ג'ני... במקום לכתוב מאמרים שאף לא קורא אני אתחיל לפרנס אתכן כמו שצריך, ואם לא יקבלו אותי לאוניברסיטה ניסע כולנו לאמריקה, אני אעלה על האוניה בתור מסיק (צוחקת) אני ממש רואה אותך מסיק באוניה...
- קארל: שם יהיה לנו בית מחומם, בשר, גבינות, ביצים והבנות של קארל מרקס לא ילכו לבושות בסחבות... מהיום אני דואג לכן, ומשאיר את ההיסטוריה לאחרים.
- ג'ני: אתה לא יכול לעזוב את הכל,
- קארל: אני יכול! ואני עוזב אין יותר הפגנות, אין ועידות, אין אספות מלאות להט שלא יוצא מהן כלום זהו די... (לוקח את המאמר ומתחיל לקרוע)
- ג'ני: (חוטפת את המאמר ממנו ומתחילה לסדר את הקרעים) די! קארל! אסור לך אין לנו את הפריבילגיה להיכנע ולוותר בגלל רגע של ייאוש... כבר הפסדנו כל כך הרבה, הקרבנו שני ילדים בשביל המהפכה,

תמונה ארבע עשרה: זיגמונד ומרתה

- זיגמונד: ברור שהסיפור עם הגנן ולא היה ולא נברא, הרי אמרתי זאת בעצמי, אבל לטעון שהאישה המסכנה משקרת?
- מרתה: אמרת שההיסטוריה תוקפת אותה פעם בחודש...
- זיגמונד: כמו שעון
- מרתה: ונמשכת חמישה ימים
- זיגמונד: לא, לא אמרתי את זה אבל...כן...
- מרתה: והאם אלה במקרה הימים שאחרי הדם הנשי?

- זיגמונד : יתכן... כלומר... בהחלט יתכן, בעלה רמז משהו, אמר שהיא מסרבת להתקרב אליו באותו זמן... ולפני כן יש לה את הדימום החודשי כך שהם ממעטים לקיים יחסי אישות... אבל יקירתי מה היא בעצם הדיאגנוזה שלך ?
- מרתה : אתה אמרת שהגנן לא מנסה לתקוף אותה, ואני אומרת שבתוך תוכה היא דווקא הייתה רוצה שהוא יתקוף אותה.
- זיגמונד : מה זאת אומרת רוצה?
- מרתה : כלומר... יש לה מן פנטזיה כזאת.
- זיגמונד : ולמה שהיא תרצה שאיזה גנן פשוט יתקוף אותה באלימות?
- מרתה : כי... לנו הנשים יש פנטזיות... גם לי לפעמים... ..
- זיגמונד : לך?
- מרתה : (בפרץ של החלטה) זיגי, אתה מוכן לכבות את המנורה, (הוא מנמיד את האור) ועכשיו תקשיב למה אני מספרת לך משום שזאת פעם ראשונה ואחרונה שאני מדברת על הנושא הזה....
- זיגמונד : מקשיב
- מרתה : ותבטיח לי שלעולם לא תבקש ממני לחזור על הדברים
- זיגמונד : אני מבטיח
- מרתה : וגם לא תבקש ממני עוד ועוד פרטים ולא תטיל ספק בעובדות ולא תתחקר אותי כמו שאתה עושה עם הפציינטיות שלך.
- זיגמונד : אבל מרתה, אין לי שום כוונה לתחקר אותך, את לא חולה בשום דבר, את האישה הבריאה ביותר שפגשתי בחיי... את מסודרת, ויעילה וחסקנית, ומלאה שמחה, ואף פעם לא מזניחה את חובותיך. את האפל...
- מרתה : תקשיב לי זיגי! לא קל לי לדבר על זה. אבל אני פשוט חייבת... טוב... אז... זה התחיל כשהייתי בת ארבע? או חמש? הלכתי עם אמא ומינה לקטוף פרחים ביער, זה היה אחרי הגשם הראשון, והיער היה מלא ריחות של סתיו, והפטריות היו כל כך יפות וגדולות, ורציתי לקטוף פטריה.. אז אמא ומינה קטפו פרחים ואני הלכתי לפטריות ופתאום הם היו שם: הסוס והסוסה. אחד על השנייה, והסוס התרומם ויצא מהסוסה... ואני ראיתי... זאת הייתה הפעם הראשונה שראיתי... וזה היה מרתק, וגם מבהיל... ואני שכחתי מכל זה עד ש... ..
- זיגמונד : את הדחקת את זה מרתה.
- מרתה : הדחקתי את זה? ..
- זיגמונד : דחקת את זה לאזור חשוך בתוך הזיכרון שלך.
- מרתה : תקשיב לי זיגי ואל תפריע בבקשה.. הדחקתי את המראה עד שהגיע הדם הנשי, ואיתו תחושות שעלו בי כאן (והיא מסמנת על השדיים) וגם.. (ובעדינות על אברי המין) והזיכרון הזה חזר אלי
- זיגמונד : כפי שקורה פעמים רבות אצל נערות בתוליות שהחרדה תוקפת אותן עם המפגש שלהן במיניות
- מרתה : אבל לא הרגשתי חרדה זיגי.
- זיגמונד : (תמה מאוד) לא? !

- מרתה : ההיפך בכל פעם שנזכרתי בסוס הזה, עלתה בי מן חמימות נעימה שכזאת. ואחרי כמה זמן גיליתי שאם באותו זמן שאני נזכרת בסוס, אני מניחה את היד שלי שם למטה ו... מרעידה אותה... החמימות עוטפת את כל כולי, ומתפשטת בתוך הגוף שלי עד למן שיא של ריגוש... ש אחריו אני שוקעת בשינה מתוקה מתוקה...
- זיגמונד : זאת אומרת שאת...
מרתה : זיגי! הבטחת
זיגמונד : שש. ש... מקשיב מקשיב
מרתה : ועם הזמן המראה השתנה, ומצאתי את עצמי...מצאתי את עצמי, על הסוס... עשיתי משהו נורא, ועכשיו אני מובלת למנהל הפנימיה, כי אני ילדה לא טובה, לא לבשתי תחתונים, ואני יודעת שמגיע לי עונש כי אני ילדה רעה רעה, והסוס יוצא מהיער דוהר ברחובות, ואני עליו ילדה קטנה בלי תחתונים, ואז הסוס נעצר ליד בניין גדול ואפור, ואני יורדת ממנו, ופותחת את הדלת והולכת במסדרון ארוך ארוך, ואני יודעת שמגיע לי עונש, כי אני לא טובה, אני ילדה מושחתת ואז מישהו דוחף אותי לחדר של המנהל, והוא יושב ליד השולחן, ושותה יין... קורא לי להתקרב ולעמוד לידו, ואני מתקרבת, והוא מגיש לי כוס יין, ומצווה עלי לשתות אותה, ואני שותה וזה קצת מר, אז אני מנגבת את השפתיים שלי, ופתאום הוא מושיב אותי על הברכיים המפוסקות שלו, ואני מתפללת שלא יעשה את זה אבל הוא מכניס... לי את היד מתחת לשמלה שלו ואומר, "מה זה העלמה הקטנה... היא בלי תחתונים?" ואז...בבת אחת הוא מושיב אותי על איבר המין שלו...וחובט בטוסיק שלי... והמילים שלו הופכות לשיר... העלמה הקטנה... בלי תחתונים... נבזית, נבזית, נבזית... נבזית... העלמה הקטנה, בלי תחתונים, נבזית, נבזית, נבזית, נבזית / קטנה נבזית נבזית נבזית נבזית... ואז ברגע הזה, אני מרגישה, מ... מ... מ... מבועתת?
זיגמונד : ממעונגת... מממרוגשת מין ריגוש שמיימי שכזה...
מרתה : ממממ, ומאז בכל פעם שאני... אחרי שאני ממלאה את חובתי למוסד הנישואין, ואתה שוקע בשנת החלומות שלך ואני מתקשה להירדם, אני פשוט...
זיגמונד : עולה על הסוס ונוסעת לחדר המנהל...
מרתה : בדיוק זיגי. ואני אפילו לא צריכה לעשות שום דבר, אני רק מדמיינת.. דברים שלא היו ולא נבראו, אף מנהל פנימייה לא בעל אותי, הרי לא הייתי בפנימייה, אתה יודע, אני קוראת לזה דמיונות השווא שלי.
זיגמונד : דמיונות- המה שלך?
מרתה : דמיונות השווא שלי, שלי ושל לזיה רוזנשטיין ושל הפציינטיות האחרות...
זיגמונד : אבל זה לא יתכן מרתה, אם זה נכון, אז את טוענת שהפציינטיות שלי משקרת לי?
מרתה : היא לא משקרת זיגי, היא רק מדמיינת בדיוק כמוני.
זיגמונד : (מתלהב) אז את אומרת שלזיה רוזנשטיין, לא מדמיינת שהגנן רוצה לתקוף אותה, היא פשוט מדמיינת שהוא בועל אותה בלהט והיא אפילו נהנית מזה, אבל אז ייסורי המצפון שלה גורמים לה לחשוב שהיא בוגדת בבעלה,
מרתה : המבוגר ממנה ב 30 שנה, לעומת הגנן, הצעיר והחסון...
זיגמונד : שאותו היא היתה רוצה למצוא במיטתה...

- מרתה : בדיוק זיגני, ליזה רוזנשטיין אוהבת את בעלה
- זיגי : אבל הגוף הפיזי שלו לא אטרקטיבי בעינייה, ולכן היא מפצה את עצמה בעזרת דמיונות השווא שלה עם הגנן, ומכיוון שהיא אישה מחונכת ומשכילה היא מרגישה אשמה, ומענישה את עצמה באמצעות כאבי ראש, ונימול בלתי נסבל במפשעה... וזה בדיוק מה שאני חשבת כל הזמן... אני ידעתי, אני ידעתי בחוש ועכשיו מצאתי את החתיכה החסרה שלי, (קס אל המכתבה שלו ומתחיל לכתוב) "דמיונות השווא הופכים לכאבים פיסיים ומוחשיים. (כאן עוצר לחשוב לרגע) רגע אחד : היא בעצם... משליכה את הכעס על עצמה אל הגנן ומלכלכת אותו בדמיונות שהיא רואה אותם כמטונפים
- מרתה : נכון זיגי כל הדרך גרש את הגנן, אינו אלא "השלכה", בדיוק כמו שאמרת הרגע. השלכה, זה נשמע טוב... זכור את המילה הזאת *meineliebe*...
- זיגי : השלכה, אחות תאומה של ההדחקה,
- מרתה : אני אחפש לה מקום כשאמשיך עם הגהות לספר החדש שלך...
- זיגי : (ממשיך להרהרבקול) אז כדי לרפא את החולה אני צריך לעמת אותה עם דמיונות השווא האלה, לגרום לה להודות בהם, ולהסביר לה שרגשות האשם הם המקור לכאבים שלה, והיא בעצם סובלת מתשוקה לא מסופקת. משום שאינה מצליחה להגיע לאורגזמה מלאה עם בעלה (וכאן נופל אצלו האסימון) שאינו... מצליח. ל-ס-פק... אותה... מרתה!?
- מרתה : ארנבון?
- זיגמונד : את בעצם בוגדת בי!

תמונה חמש עשרה: ג'ני ומארקס

- מקארל : מה הטעם בכל המהפכה הזאת אם את כבר לא אוהבת אותי.
- ג'ני : אני לא אמרתי את זה.
- קארל : את אמרת שאת שונאת אותי, ואת צודקת, גם אני שונא את עצמי...
- ג'ני : שטויות קארל, זה שאני שונאת אותך לא אומר שאני לא אוהבת אותך...
- קארל : באמת?
- ג'ני : ברור אידיוט (מנשקת אותו) בוא, נלך, קור אימים, הלילה נישן עם הבנות בכנסייה,, מחר נכתוב לאנגלס הוא כבר יחשוב על משהו, נכתוב לו גם על "פועלי כל הארצות התאחדו". זה ישמח אותו.
- קארל : ונוסיף גם את הזעם שלך למכתב.
- ג'ני : הזעם?
- קארל : אף פעם לא ראיתי אותה כועסת ככה, כמה עוצמה יצאה ממך, איזה כוח, והכל בזכות הקור והרעב, וההשפלה שספגת מבעל הבית הרקוב הזה. בייסורים האלה, שם נמצאת האש שלנו ג'ני :... לשם אנחנו צריכים לכוון כשאנחנו הולכים מבית חרושת אחד לשני, בדיוק, אנחנו צריכים להפסיק לדבר איתם במילים גבוהות על צדק ועל שוויון, אנחנו צריכים כל הזמן להזכיר להם, שבזמן שהם קופאים מקור וסופרים פני לפני אנשים שלא עבדו מעולם, יושבים להם מול האח, זורקים שאריות לחתולים ובזים לכל מי שקם בחמש בבוקר ויוצא לעבוד בכפור הלונדוני...

- קארל : נכון גיני, צריך להדגיש את ההבדלים האלה, לספר להם על החיים הנבובים והנוחים של הבורגנים
- גיני : צריך לעורר בהם בוז לאנשים האלה, לגרום להם להתגאות במי שהם,
- קארל : ואני צריך לשמש דוגמא... כבר מחר אלך להציג מועמדות למשרה של פקיד בחברת הרכבות
- גיני : מה עכשיו?
- קארל : כן ראיתי מודעת דרושים בעיתון
- גיני : אבל אתה לא יכול להיות פקיד, את רגזן, כתב היד שלך נוראי, אתה תעשה להם בלגן עם כל החשבונות, אני אלך! אני אקום מוקדם בבוקר, אתה תעיר את הבנות ותיתן להן אוכל לפני שתצא למוזיאון.
- קארל : בשום פנים ואופן לא! את לא יכולה ללכת לעבוד בחברת הרכבות
- גיני : למה לא?
- קארל : כי את הברונית היפה שלי...(מנשק אותה)

תמונה שש עשרה מרתה וזיגמונד

- מרתה : אני בוגדת?
- זיגמונד : ואת אפילו נהנית מזה... בשם אלוהים מרתה.
- מרתה : ארנבונני שלי, איזה שטויות, הרי כל זה לא היה ולא נברא...
- זיגמונד : וכמה זמן... זה נמשך הדמיונות שווא האלה שלך...
- מרתה : זה התחיל בתקופת האירוסין שלנו, ארבע שנים זה הרבה זמן זיגי, אז התנחמתי בדמיונות. נשבעתי לעצמי שאפסיק עם זה ברגע שנתחתן, ובאמת הצלחתי לשכוח אותם לזמן קצר, אבל אז התחילו הסחרחורות, וראיתי שהן נעלמות בכל פעם שהרשתי לעצמי לדמיין וליהנות מזה, ואני כל כך שמחה שסיפרתי לך... כי כל הזמן הרגשתי שאני...
- זיגמונד : מרמה?
- מרתה : לא מרמה אבל... לא חשוב ארנבון שלי... הבטחת שלא נדבר על זה יותר... זהו, אני מרגישה הקלה. ועכשיו כשאין לנו יותר סודות, בוא למיטה... אפל שטרודל שלך מחכה לך....(מלאת חיוניות ותשוקה ואומץ לב, בגלל הקוקאין והוידוי היא מנסה למשוך אותו אליה, כשהיא נשכבת במרכז המיטה, אבל שום דבר לא מסתדר ביניהם מבחינה פיזית)אני האפפל שטרודל העסיסית הקצפתית הלוחטת שלך. (היא מנסה ומנסה אך לשווא, התשוקה של זיגי אליה נעלמה כלא היתה) זיגי!
- זיגמונד : לא עכשיו מרתה, גם התנוחות, גם הדמיונות, אני צריך לעכל את זה...

תמונה שש עשרה : סוקרטס וכסנתיפה

- סוקרטס : את צודקת. עשיתי לכם עוול הזנחתי אותך, הזנחתי את הילדים שלנו, אבל באמת שלא יכולתי לעשות אחרת. אני הגעתי לעולם הזה להיות כמו זבוב בקר. ראית פעם זבוב בקר? הוא נצמד לעור, עוקץ ומציק ולא נותן רגע של מנוחה. וככה גם אני. אני שואל, וחוזר ושואל, הופך כל טענה, ומציב מראה מול הטוען כדי שישתכל טוב יותר במציאות. אני

- מעודד אותם לחפש אחר הטוב והנכון והצודק, בלי לפחד משליטים רעים שמאיימים על הסוחרים בשוק בשביל עוד פיסת רכוש, ששולחים אנשים למות בקרב בשביל כבוד, ושמנצלים את מי שלא יודע איך לחשוב, רק כי להוריו לא היה כסף לשלם למלמדים.
- אז למה לא הלכת לפוליטיקה? בקשו ממך? יכולת לשנות הכל. כסנתיפה
- סוקרטס לא יכולתי. בואי אגלה לך סוד. מילדות, יש קול, אשר לוחש לי על האוזן, ומכוון אותי מה לעשות, וממה להימנע, ובכל פעם שרצו שאהיה פוליטיקאי, או איש של מלחמה וכיבודים, הקול גער בי הסיט אותי ממנעמי הכוח ואמר לי: "סוקרטס, פתאום אתה רוצה להיות שליט, ממציא חוקים? אתה לא איש של כוח ושררה, אינך יכול להיות שליט, לא לשם כך הגעת לעולם, לך סוקרטס, רד לעם..."
- (מוקסמת כילד) אז זה הדמניון שלך? כסנתיפה
- (משועשע) גם עליו שמעת מאחורי הדלת? סוקרטס
- בכל פעם שהיה לי זמן הקשבתי... כסנתיפה
- סוקרטס כן זה הדמניון שלך וככה הוא שולח אותי כל יום לשוק, להעיר את כוח החכמה בכל אדם... ללא תמורה. אל תכעסי על מי שרק מגשים את ייעודו. ומה איתי...? גם אני רוצה ללמוד... למה לא הערת בי את כוח החכמה. כסנתיפה
- את אישה. סוקרטס
- אז מה? אין לי זכות למחשבה, לידע? רק הגוף קובע את גורל הנפש? כסנתיפה
- את רוצה ללמוד? סוקרטס
- כן.. כסנתיפה
- מה את רוצה ללמוד? סוקרטס
- למה מישהו אוהב אחד ולא אחר? כסנתיפה
- ומה זאת אהבה כסנתיפה? סוקרטס
- אהבה זה שאני שומעת אותך צוחק עם קריטון מאחורי הדלת ובוכה.. כסנתיפה
- ולמה את בוכה? סוקרטס
- בגלל קנאה. כסנתיפה
- ומה היא הקנאה? סוקרטס
- שמשהו שאתה רוצה שיהיה שלך, הוא לא שלך ואז אתה כועס. כסנתיפה
- יפה אמרת... אם כך אהבה היא כעס? סוקרטס
- לא... אהבה זה משהו יפה וטוב... עדין כמו פרפר... כסנתיפה
- אז אם קנאה היא כעס ואהבה היא לא כעס... אז אהבה היא לא קנאה נכון? סוקרטס
- נכון כסנתיפה
- אז מה זאת אהבה... נסי שנית... סוקרטס
- כסנתיפה אהבה זה שאני מלטפת עלה של פרח שפרח בגינה לאט לאט בעדינות, אהבה זה שלמפרוקלס צוחק ואני צוחקת איתו... אהבה זה שאתה ישן ובשקט שקט אני מסתכלת עליך
- סוקרטס יפה אמרת כסנתיפה, את מתקרבת לאמת, יש כאן רגעים של אהבה שאין בה כעס או קנאה, ומה המשותף לכל הרגעים האלה? כסנתיפה
- ש... הם עושים נעים בגוף שלי... כסנתיפה

איפה בגוף...?	סוקרטס
(שמה יד על ליבה) כאן...	כסנתיפה
בלב...?	סוקרטס
כן בלב.	כסנתיפה
ומה עושה הלב...?	סוקרטס
דופק?	כסנתיפה
דופק... והדפיקות שלו נותנות חיים נכון?	סוקרטס
כן	כסנתיפה
ומי מצווה עליו לדפוק...	סוקרטס
(חושבת) מעצמו... הוא דופק מעצמו	כסנתיפה
נכון. ואפשר לבקש ממנו כן לדפוק או לא לדפוק?.	סוקרטס
(מנסה) לא... אי אפשר.	כסנתיפה
סוקרטס נכון. אי אפשר. הלב דופק או לא דופק מרצונו שלו. אולי עכשיו תוכלי לדעת למה מישהו אוהב אחד ולא אחר.	
כי כך הלב שלו רוצה?	כסנתיפה
כן... אי אפשר לתת ללב פקודה.	סוקרטס
חבל...	כסנתיפה
כן... חבל	סוקרטס
(שותקים)	
(דפיקה בדלת. כסנתיפה נצמדת לדלת)	
לא...	כסנתיפה
כן... הגיע הזמן... את צריכה ללכת. החברים באים לשתות איתי את כוס התרעלה..	סוקרטס
אני רוצה להישאר..	כסנתיפה
אי אפשר. אסור שיבבות נשים רגשניות יפריעו לקדושת הרגע.	סוקרטס
ולא תגיד לי משהו?	כסנתיפה
אין עוד מה לומר. אני הולך למוות, את לחיים. הגורל הטוב מבין השניים ידוע אך ורק לאלים."	סוקרטס

(כסנתיפה פורצת בבכי, מרתה וג'ני באות אליה, מחבקות אותה, מלוות אותה אל מחוץ לתא המאסר. נכנסת מוסיקה ומתחיל קטע תנועת)

השחקנית שמשחקת את מרתה:

מרתה פרויד ילדה לזיגמונד שישה ילדים,
כל חייה טיפלה בבעלה במסירות,
עשתה הגהות לספריו

עודדה והעריצה את שיטתו הטיפולית
© כל הזכויות שמורות ליוספה אבן שושן ודליה שימקו

והעלימה עין מן הרומנים שניהל עם אחותה
היא הקדישה את חייה ליצירת המצע שאפשר לו להתמסר לעבודתו ולהגותו.
בביוגרפיה האחרונה שנכתבה על זיגמונד פרויד הוקדשה למרתה תמונה אחת.

השחקנית שמשחקת את ג'ני :

ג'ני מארקס, נטשה משפחה אריסטוקרטית
כדי ללכת בעקבות קארל מארקס,
היא ילדה לו שישה ילדים ושכלה שלושה,
לקחה חלק פעיל במאבקים החברתיים של בעלה,
הסתובבה אתו במפעלים, והייתה שותפה שלו ושל אנגלס
בניסוח הרעיונות המהפכניים.
ג'ני נפטרה ממחלת השחפת זמן קצר לפני בעלה,
וצללה לתוך השכחה.

השחקנית שמשחקת את כסנתיפה :

איש לא התעניין בכסנתיפה לאחר מותו של סוקרטס
וודאי הפכה לאישה קשת יום המפרנסת את ילדיה,
שמה הפך שם נרדף לאישה רעה,
ורק רחוב קטן באתונה, נושא את שמה ומזכיר שהייתה בעולם.

סוף

© כל הזכויות שמורות ליוספה אבן שושן ודליה שימקו